

Scénář – Terezie Plachá

Ema:

Paní Terezie plachá se narodila 10. ledna 1935 v malé obci jménem Šabina, v česko-německém pohraničí, asi 7 km jihozápadně od Sokolova, jako první dcera manželů Marie a Františka Volkmannových. Její vzpomínky na rané dětství nejsou plné jen běžných dětských radosti a her, ale obsahují také těžké situace a tragické okamžiky, které přinesla válka a ztráta osoby nejdražší...

p. Plachá, Nahrávka 01:16:000 – 01:59:200

„My jsme bydleli u babičky, protože můj otec, on byl třetí chlapec a tomu bylo slíbeno, že on jednou zdědí to hospodářství. Tím jsme my tady zůstaly v té Šabině. Ale když mně bylo šest roků a těm vnoučatům dva roky, tak nám umřela maminka. A otec, tatínek byl na vojně, Německé. Ten šel v roce už 1940, rukoval na vojnu a v roce 1941 maminka nám umřela.

Ema:

Jen těžko si lze představit, co tato ztráta pro malou Terezii znamenala a co asi prožívala v době, která následovala po této nečekané rodinné tragédii:

p. Plachá, Nahrávka 02:02:000 – 02:12:100

„Tak potom nás děti rozdělili, já jsem byla u babičky a těch dvojčat se ujmulí nějakí známí, vzdálení příbuzní.“

Ema:

Do školky tedy Terezie chodila do Habartova, nedaleké vesnice, kde maminčiny rodiče bydleli.

p. Plachá, Nahrávka 12:22:400 – 12:31:000

Ema:

Tatínek byl po nějaké době díky pomoci z Červeného kříže převelen do kasáren do Sokolova, a poté i uvolněn z vojenské služby, aby se mohl starat o své děti a pracoval jako horník v Sokolovských dolech. Během 3 let se tedy Terezie několikrát stěhovala. V té době nebylo poznat, kdo je Němec a kdo je Čech, až do konce války.

p. Plachá, Nahrávka 7:11:000 – 7:23:000, 15:47:000 – 16:03:000, 16:47:000 – 17:25:000

Tobiáš:

Během války Sokolovsko nezažilo přímé frontové boje, ale letecké nálety byly velmi časté.

p. Plachá, Nahrávka 03:57:800 – 04:05:100

„Tak když jsme chodili do školy, tak nás vždycky pustili dřív domů, že je nálet“

p. Plachá, Nahrávka 04:22:500 – 4:31:000, 04:35:800 – 05:15:00

„Sirény houkaly, že musíme do krytu. Tak my jsme vždycky ze školy utíkali, někteří, co měli blíž domů, ... ale místo, abysme šli domů, tak jsme si vždycky na silnici sedli na ty patníky jak byly kdysi a koukali jsme nahoru na nebe, jak lítaly ty letadla, co bombardovaly, jo. Ty byly takhle velký a to se blýskalo, to jsme vždycky chtěli spočítat a nikdy jsme se nedopočítali. A když tenkrát potom ale bombardovali Cheb, tak jsme najednou viděli něco černýho, že to padá, no tak to jsme utíkali honem domů, že jo. No a sotva jsme vlezli domů a už to tráslo.“

Tobiáš:

Kdo je Čech a kdo Němec se ukázalo až po skončení války, když bylo jasné, kdo je vítěz a začal se realizovat odsun Němců z Československa.

p. Plachá, Nahrávka: 24:10 – 25:00

„Češi nosili praporky, odznaky a Němci museli nosit pásky, žlutý a červený. A rozhodli, kdo půjde, do tří dnů se museli pak vystěhovat a mohli si vzít s sebou jenom do 60kg věcí. Tak dávali nádoby do kufrů a do beden, z koberců šili pytle a v Sokolově v té hale je pak shromáždili a tam jim to zvážili a když měli víc, tak to tam museli nechat“

Lukáš:

Odsun probíhal v několika vlnách a tatínek paní Terezie šel na řadu až v pozdějším transportu, v r. 1946. Jak se brzy ukázalo, jeho transport nebyl určený k přesídlení do Německa, ale k likvidaci do pracovního tábora na ruské Sibiři.

p. Plachá, Nahrávka: 27:51:000 – 28:00:000 ... 28:56:000 – 29:23:000 ... 30:15:000 – 30:20:000

“Ten vlak hlídali vojáci a když se ho ta paní zeptala, kdy už pojedeme, tak on odpověděl: “Kdyby vy jste věděli, kam pojedete!” A když se ona zeptala: “Kam?”, tak on se jen otočil a rychle spěchal pryč. Bylo jasné, že se prořekl a vyřkl něco, co neměl. A když se večer vlak rozjel, tak nejel nahoru směrem k hranicím, ale dolů, na druhou stranu. Všichni se ptali, kam to jedeme... A vlak se pohyboval jenom v noci a ve dne jsme stáli.”

Lukáš:

Díky zásahu švýcarského Červeného kříže byl tento transport zastaven a lidé z něj byli na několik měsíců umístěni v přechodném táboře Sedlčanech. Od roku 1947 pak žila Terezie na statku u Jihlavy, kde její tatínek pracoval jako pomocná síla.

p. Plachá, Nahrávka: 35:31:000 – 35:48:000

“Přišli sedláci z vnitrozemí a vybírali si lidi na práci. A tak jsme se dostali na statek u Jihlavy... a tam jsem se naučila teprve česky.”

Martin:

Když byly transporty Němců ukončeny a v Sokolovských uhelných dolech chyběli zkušení horníci, mohl se Tereziin otec i s dětmi opět vrátit zpět do své rodné vesnice a nastěhoval se i dětmi do domu se svými rodiči, neboť jeho rodný dům již byl obsazen přesídlenými Čechy z vnitrozemí. Terezie chodila do školy a starala se o své dva mladší sourozence.

Později se seznámila s Václavem Plachým, synem zaměstnance státní železnice, za kterého se později i provdala a spolu měli a vychovali tři děti.

Ještě jednou zažila nepříjemné chvíle připomínající válečné napětí a to v srpnu 1968, při okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy.

p. Plachá, Nahrávka: 49:12:000 – 50:05:000

“Vzbudila jsem muže a říkám mu, Rusové nás napadli, jsou tady tanky,... tak on na to, “Ty jsi se zbláznila nebo co?”... Ale přišel k rádiu a poslouchal. Pak odešel do práce, já taky a u vrátnice už byl tank.”

Ema:

Přes všechny útrapy, kterými ve svém životě musela projít, anebo právě proto, co všechno těžké prožila, si paní Terezie zachovala pozitivní přístup k životu, veselou mysl, zdravý úsudek, dobré zdraví a vděčnost za vše dobré, co život nabízí. Všem a nejen mladým lidem by doporučila, abychom si vážili všeho dobrého, co máme a abychom vyjadřovali úctu starším generacím, neboť nevíme, čím si oni museli projít a nevíme, co čeká v budoucnosti každého z nás.